

Sygn. akt I C 279/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca SSO Jolanta Hryciuk

Protokolant sekr. sąd. Anna Lipińska

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2015 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z powództwa D. M., M. M.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. powództwo oddała;

II. zasądza od D. M. i M. M. solidarnie na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 6.015,50 złotych (sześć tysięcy piętnaście złotych i pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 279/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 03 marca 2014 r. powodowie D. M. i M. M. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 78 502 zł tytułem odszkodowania z umowy ubezpieczenia za zalanie budynku mieszkalnego na przełomie kwietnia, maja i czerwca 2013r.

W uzasadnieniu powodowie podnieśli, że ubezpieczyciel – (...) S.A. z siedzibą w W. odmówił wypłaty odszkodowania na rzecz powodów wskazując w decyzji, iż odszkodowanie nie należy się w przypadku występowania wad konstrukcyjnych budynku, co wynika z treści uchwały Zarządu (...) S.A. nr (...) z dnia 24 listopada 2010 r. Powodowie podnieśli, iż w trakcie sprawdzania elementów konstrukcyjnych budynku okazało się, iż ustalenia dokonane przez pozwanego są nieprawdziwe albo mało istotne. Pozwany wskazał na brak łąw fundamentowych, wadliwe wykonanie ścian, nadproże nie w postaci belki ciągłej, brak wieńca w poziomie parteru i w poziomie murłaty, wadliwość wykonania więźby dachowej i usztywnienia ścianek kolankowych w każdym kierunku. Podkreślili, że założona opaska z płaskownika o grubości 8 mm na wysokości wieńca nad parterem usztywnia konstrukcję budynku w płaszczyźnie poziomej stropu nad parterem. Zaznaczyli również, że przyczyną spękań ścian piwnic, parteru i poddasza jest podmycie ścian fundamentowych i nierównomierne osiadanie budynku w czasie ulewnych deszczy na przełomie maja i czerwca 2013 r., jak i gwałtownych roztopów wiosną 2013 r. Zdaniem powodów brak wieńca w poziomie parteru i w poziomie murłaty, jak również brak słupów w ścianie kolankowej przez 28 lat użytkowania budynku nie spowodowały jego niestabilności. Powodowie zajęli stanowisko, że opaska metalowa na obwodzie budynku i poziomie ścianki kolankowej skutecznie usztywnia bryłę budynku zastępując wieniec żelbetowy, który nie został wykonany. Zarzucili ubezpieczycielowi, że ten zawierając umowę nie dokonał oględzin stanu technicznego budynku (k. 2-7). Powodowie

do pozwu załączyli orzeczenie techniczne wydane na ich zlecenie przez rzeczoznawcę budowlanego F. K., z którego wynika, iż silny napór wody pochodzącej z obfitych ciągłych opadów z przełomu maja i czerwca 2013r. wydaje się być jedyną przyczyną podmycia ścian fundamentowych budynku mieszkalnego podpiwniczonego parterowego (koperta k. 26).

W odpowiedzi na pozew pozwany nie uznał żądania pozwu i wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, że powodowie dochodzą odszkodowania z umowy ubezpieczenia budynku mieszkalnego stanowiącego ich własność, położonego w miejscowości B.. Potwierdził zawarcie z powodami za pośrednictwem banku (...) S.A. umowy ubezpieczenia objętej polisą nr (...), której integralną częścią są ogólne warunki grupowego ubezpieczenia (...) dla kredytobiorców kredytów hipotecznych i pożyczkobiorców pożyczek hipotecznych udzielanych przez (...) SA ustalone uchwałą Nr (...) Zarządu (...) S.A. z dnia 28 sierpnia 2008 r. Pozwany zwrócił uwagę na to, że z załączonego do akt szkodowych aktu notarialnego z dnia 21 września 2011 r. wynika, że wszystkie budynki posadowione na nabywanej działce są w stanie nadającym się do rozbiórki, a ich wartość wynosi 0. Ponadto pozwany podniósł, że powodowie nie zastosowali się do wymagań określonych w § 30 ust. 1 pkt 1) i 3) ogólnych warunków grupowego ubezpieczenia, ponieważ nie zawiadomili pozwanego o szkodzie w terminie 7 dni od uzyskania wiadomości o jej powstaniu i przystąpili do remontu budynku przed dokonaniem oględzin miejsca szkody, co utrudniło ustalenie przyczyn i zakresu szkody. Pozwany powołał się na ustalenia rzeczoznawcy działającego na jego zlecenie – (...) Sp. z o.o., który wskazał, że przyczyną szkód były wady wykonawcze budynku polegające m.in. na niezastosowaniu wieńców na poziomie parteru i poddasza oraz ław fundamentowych. Pozwany stwierdził, że za tego rodzaju szkody nie odpowiada na podstawie § 5 pkt 1) lit. b) i d) ogólnych warunków grupowego ubezpieczenia (k. 43-44).

Na rozprawie powodowie popierali powództwo.

Pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 21 września 2011 r. przed notariuszem P. C. została zawarta umowa sprzedaży w formie aktu notarialnego (repertorium A Nr (...)), na podstawie której J. Ł. (1), M. K., U. P. i J. Ł. (2) zbyli przypadające im udziały po 1/4 części zabudowanej działki nr (...) o obszarze 0,5595 ha położonej we (...), gmina W., powiat (...), województwo (...) na rzecz D. M. i M. M. za cenę 215.000 zł. Na przedmiotowej działce posadowiony był dom murowany, parterowy z mieszkalnym poddaszem, krytym blachą oraz garażem murowanym, krytym papą i letniakiem murowanym, krytym blachą, budynkami gospodarczymi (kopia wypisu aktu notarialnego z dnia 21.09.2011 r. – k. 103-106 akt szkody).

Powodowie zawarli z (...)S.A. umowę kredytu w kwocie 210.000 zł na nabycie domu jednorodzinnego usytuowanego na działce nr (...) położonej w miejscowości B., gmina W. (kopia wypisu aktu notarialnego z dnia 21.09.2011 r. – k. 103-106 akt szkody). Jednocześnie za pośrednictwem banku (...) S.A., z uwagi na taki obowiązek nałożony przez bank, zawarta została pomiędzy powodami a pozwanym umowa ubezpieczenia objęta polisą nr (...), której integralną częścią są ogólne warunki grupowego ubezpieczenia (...) dla kredytobiorców kredytów hipotecznych i pożyczkobiorców pożyczek hipotecznych udzielanych przez (...) SA ustalone uchwałą Nr (...) Zarządu (...) SA z dnia 28 sierpnia 2008 r. Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 5 ogólnych warunków grupowego ubezpieczenia (...) S.A. odpowiada za szkody powstałe w wyniku zalania. Stosownie do § 2 pkt 70 lit. e ogólnych warunków grupowego ubezpieczenia definicja zalania obejmuje m.in. bezpośrednie działanie wody pochodzącej z opadów atmosferycznych (k. 52-67).

Dom został wybudowany w latach 80-tych i był od tego czasu użytkowany. Zdaniem powodów dom był w dobrym stanie technicznym. D. M. i M. M. zamieszaali w tym domu pod koniec listopada 2011r. Wówczas pęknięcia ścian nie były widoczne (wyjaśnienia powodów – nagranie z rozprawy z 17 czerwca 2014r., zeznania świadków M. K., U. P. –

nagranie z rozprawy z 16 września 2014r., zeznania świadków J. Ł. (1) i J. Ł. (2) – nagranie z rozprawy z 18 listopada 2014r.).

Powodowie zgłosili szkodę do pozwanego w dniu 21 czerwca 2013 r. wskazując, iż powstała ona 1 maja 2013r. Doszło do osiadania domu i pęknięcia ścian budynku w wyniku opadów. Uszkodzeniu uległ dom, jego elewacja zewnętrzna i strop budynku (k. 66-67 akt szkody).

W toku postępowania likwidacyjnego na zlecenie pozwanego (...) Sp. z o.o. dokonał oględzin budynku mieszkalnego powodów w dniu 05 lipca 2013 r. W tym czasie trwały już zaawansowane prace remontowe. W toku tego postępowania stwierdzono uszkodzenia budynku m.in. w postaci zarysowania na elewacji na pełnej wysokości budynku, zarysowań i pęknięć ścian szczytowych na pełnej wysokości budynku. Rzeczoznawca stwierdził, iż uszkodzenia są wynikiem wad wykonawczych budynku powstałych w trakcie jego budowy (opinia k. 70-78 akt szkody, k.11-22).

Decyzją z dnia 05 września 2013 r. pozwany odmówił przyznania odszkodowania (k. 8-8v) odnosząc, iż przyczyną szkody były wady wykonawcze budynku. Od decyzji (...) Centrum (...) w W. powodowie złożyli odwołanie. Ubezpieczyciel decyzją z dnia 18 grudnia 2013 r. podtrzymał wydaną wcześniej decyzję o odmowie wypłaty odszkodowania (k. 9-10).

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powodowie D. M. i M. M. dochodzą odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia budynku mieszkalnego stanowiącego ich własność, położonego w miejscowości B.. Jako przyczynę powstania szkody powodowie wskazali zalanie na skutek roztopów wiosennych w 2013 r. oraz opadów deszczu na przełomie maja i czerwca 2013r. Pozwany w piśmie z 29 czerwca 2015r. podniósł, iż powodowie nie udowodnili, iż wiosną 2013r. w miejscowości B. miały miejsce opady deszczu na tyle duże, że mogły podmyć fundamenty budynku, bowiem nie przedstawili żadnych obiektywnych dowodów potwierdzających ten stan. Stwierdzić należy, iż zarzut pozwanego jest spóźniony. Pozwany był zobowiązany do złożenia odpowiedzi na pozew, taką odpowiedź złożył i w odpowiedzi na pozew winny znaleźć się wszystkie zarzuty. Zgodnie z art. 207 § 6 kpc Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Zauważyć należy, iż okoliczność występowania opadów atmosferycznych nie była badana w toku postępowania likwidacyjnego, zaś w toku postępowania sądowego została podniesiona końcowej fazie procesu, co czyni ją spóźnioną, a tym samym niezasadną. Stwierdzić należy, iż powodowie tej okoliczności nie udowodnili, ale biorąc pod uwagę przebieg postępowania likwidacyjnego, a następnie sądowego okoliczność ta była niesporna. Sam fakt uznania, iż wiosną 2013r. występowały obfite opady deszczu nie czyni powództwa zasadnym.

Nalożenie obowiązku naprawienia szkody uzależnione jest od zaistnienia przesłanek: zdarzenia, z którym na określonych zasadach normy prawne wiążą obowiązek naprawienia szkody, szkody i związku przyczynowego pozwalającego ustalić, że zdarzenie jest przyczyną szkody. Zgodnie z art. 805 § 1 kc przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Stosownie do § 2 pkt 1 powołanego przepisu świadczenie ubezpieczyciela przy ubezpieczeniu majątkowym polega na zapłacie określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku.

Zdarzenie, z jakim powodowie wiążą odpowiedzialność pozwanego to opady atmosferyczne powodujące zalanie budynku, skutkiem czego jest szkoda w postaci pęknięć ścian budynku. Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie ulega wątpliwości, że pomiędzy stronami była zawarta i obowiązywała umowa ubezpieczenia budynku mieszkalnego, której integralną częścią są ogólne warunki ubezpieczenia grupowego. Te ogólne warunki przewidują odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanego w wymienionych tam zdarzeniach, o ile takie zaistnieją, gdzie m.in. wymienione jest zdarzenie takie jak zalanie (§ 4 ust. 1 pkt 5 ogólnych warunków grupowego ubezpieczenia). Za bezsporne uznać należy, że w budynku mieszkalnym powodów wystąpiły uszkodzenia

polegającemu na wystąpieniu pęknięć w jego ścianach. Sporną kwestią pomiędzy stronami jest, czy pęknięcia te są wynikiem zalania budynku czy jego wad wykonawczych.

W niniejszej sprawie pozwany odmówił wypłaty na rzecz powodów odszkodowania podnosząc, że do szkody doszło w okolicznościach, które zgodnie z § 5 pkt 1 lit. b) i d) ogólnych warunków grupowego ubezpieczenia wyłączają odpowiedzialność pozwanego, tj. na skutek błędów konstrukcyjnych lub wykonawczych w ubezpieczonym mieniu, zaistniałych na etapie sporządzania projektu budowlanego lub w trakcie wykonywania prac budowlanych oraz przenikania wód gruntowych. Wskazał, że przyczyną szkody były wady wykonawcze budynku polegające m.in. na niezastosowaniu wieńców na poziomie parteru i poddasza oraz ław fundamentowych.

Powodowie na potwierdzenie swojego stanowiska przedstawili orzeczenie techniczne rzeczoznawcy budowlanego F. K. (koperta k. 26). Twierdzenia wnioski zawarte w tej opinii F. K. potwierdził w zeznaniach na rozprawie w charakterze świadka (nagranie z rozprawy z 17 czerwca 2014r.). Utrwalone jest orzecznictwo, że jeżeli strona dołącza do pozwu ekspertyzę pozasądową i powołuje się na jej twierdzenia i wnioski, ekspertyzę tę należy traktować jako część argumentacji faktycznej i prawnej przytaczanej przez stronę. Gdy strona składa ekspertyzę z intencją uznania jej przez sąd za dowód w sprawie, wówczas istnieją podstawy do przypisania jej znaczenia dowodu z dokumentu prywatnego (art. 245 kpc). Pozasądowa opinia rzeczoznawcy jako dokument prywatny stanowi jedynie dowód tego, że osoba, która ją podpisała wyraziła zawarty w niej pogląd, nie korzysta natomiast z domniemania zgodności z prawdą zawartych w niej twierdzeń (por. m.in. wyrok SN z dnia 15 stycznia 2010 roku, I CSK 199/09, LEX nr 570114). Dokument prywatny jest jednym z dowodów wymienionych w kodeksie postępowania cywilnego i podlega ocenie tak, jak wszystkie inne dowody. Może stanowić podstawę ustaleń faktycznych i wyrokowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 września 1985 roku, IV PR 200/85, OSNCP 1986, nr 5, poz. 84). O materialnej mocy dowodowej dokumentu prywatnego, zależącej od jego treści, rozstrzyga sąd według ogólnych zasad oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.). Podobnie jak w wypadku innych dowodów, sąd ocenia, czy dowód ten ze względu na jego indywidualne cechy i okoliczności obiektywne zasługuje na wiarę, czy nie. Wynikiem tej oceny jest przyznanie lub odmówienie dowodowi z dokumentu waloru wiarygodności, ze stosownymi konsekwencjami w zakresie jego znaczenia dla ustalenia podstawy faktycznej orzeczenia (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2004 roku, IV CK 474/03, OSNC 2005, nr 6, poz. 113). Mając na uwadze zebrane dowody Sąd odmówił temu dowodowi waloru wiarygodności. Jest on sprzeczny z opinią prywatną wydaną na zlecenie pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego, a przede wszystkim z opinią biegłego z zakresu budownictwa J. K. wydaną w toku tego postępowania. Biegły po dokonaniu oględzin budynku mieszkalnego powodów w miejscowości B.(...) wskazał jednoznacznie, iż przyczyną uszkodzeń budynku były błędy wykonawcze podczas jego budowy oraz modernizacji. Biegły wykluczył, że powstałe szkody związane są z padającym w dniu 01 maja 2013 r. deszczem i zalewaniem budynku wodą spływającą od strony drogi po terenie działki powodów, a także wsiąkającą w grunt i do wnętrza piwnic budynku. Zdaniem biegłego stwierdzone uszkodzenia budynku musiały powstać znacznie wcześniej, bezpośrednio po przystąpieniu do użytkowania, tj. już po 1980 r., a nie dopiero w 2013r., przy czym rozmiar i zakres uszkodzeń mógł się zwiększyć w czasie modernizacji budynku, tj. odkopania fundamentów oraz wymiany stropu. Podkreślił, że w budynku podczas trwającego ponad 30 lat użytkowania nie zlikwidowano pierwotnych przyczyn uszkodzeń, powodujących przedwczesne niszczenie budynku i jego elementów, których wykonanie jest niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom.

Mając na uwadze treść opinii, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej Sąd uznał opinię za rzetelną, fachową i podzielił zawarte w niej wnioski. Opinia jest rzetelna

i zawiera wyczerpujące odpowiedzi na postawione pytania. Opinia nie została zakwestionowana przez żadną ze stron w określonym przez Sąd terminie. Podnieść należy i po doręczeniu opinii stronom w wyznaczonym przez Sąd terminie do akt sprawy wpłynęła „Odpowiedź na opinię...” F. K., którą Sąd zwrócił, jako wniesioną przez osobę nieuprawnioną. Powodowie wnieśli to pismo ponownie po upływie określonego przez Sąd terminu. Na rozprawie powodowie nie wnieśli żadnych nowych wniosków dowodowych, w szczególności nie wnosili o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego. W ocenie Sądu opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa J. K. nie została skutecznie

zakwestionowana przez powodów. Z kolei pozwany nie wnosił do niej żadnych zastrzeżeń. W konsekwencji Sąd uznał, że powodowie D. M. i M. M. nie wykazali, że zaistniał związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy zdarzeniem, na które się powołują, a zaistniałą szkodą. Na podstawie opinii biegłego z zakresu budownictwa Sąd uznał, iż przyczyną uszkodzeń budynku mieszkalnego były błędy wykonawcze, a w konsekwencji pozwany za szkody nie odpowiada na podstawie § 5 pkt 1) lit. b) i d) ogólnych warunków grupowego ubezpieczenia (k. 43-44).

Z zeznań świadków przesłuchanych w sprawie, poprzedniej właścicielki nieruchomości J. Ł. (1) i jej dzieci M. K., U. P. i J. Ł. (2) wynika, iż w momencie sprzedaży budynku mieszkalnego na rzecz powodów nie występowały pęknięcia w jego ścianach. Twierdzenia te są spójne z twierdzeniami samych powodów, przy czym ani powodowie ani świadkowie nie są profesjonalistami, aby kwestie te oceniać. Nie jest też wiadome na ile wnikliwie osoby te oglądały przedmiotowy budynek. Sąd obdarzył wiarą te zeznania. Świadkowie potwierdzili nadto, iż poprzedni właściciele domu mieli problem z napływem wody z opadów atmosferycznych z uwagi na podniesiony poziom drogi. Analiza opinii biegłego z zakresu budownictwa prowadzi jednak do wniosku, że nawet przy obfitych opadach, gdyby budynek był wykonany prawidłowo, nie doszłoby do jego uszkodzenia.

Dodatkowo zauważyć pozwany słusznie podniósł, że powodowie nie zastosowali się do wymagań określonych w § 30 ust. 1 pkt 1 i 3 ogólnych warunków grupowego ubezpieczenia, ponieważ nie zawiadomili pozwanego o szkodzie w terminie 7 dni od uzyskania wiadomości o jej powstaniu i przystąpili do remontu budynku przed dokonaniem oględzin miejsca szkody, co utrudniło ustalenie przyczyn i zakresu szkody.

Mają te wszystkie okoliczności na uwadze Sąd uznał powództwo za niezasadne i jako takie oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 §1 kpc. Sąd zasądził od powodów, jako strony przegrywającej na rzecz pozwanego Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych S.A, z siedzibą w W. kwotę 6.015,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na te koszty składa się koszt opinii biegłego w kwocie 2.398,50 zł oraz koszt zastępstwa procesowego pozwanego przez profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 3.617 zł. W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie nie zachodzą żadne okoliczności, które na podstawie art. 102 kpc uzasadniałyby odstąpienie od obciążania powodów kosztami procesu na rzecz strony przeciwnej. Wprawdzie powodowie nie korzystali w sprawie z pomocy profesjonalnego pełnomocnika, ale wnosząc sprawę do Sądu winni się liczyć także z ujemnymi konsekwencjami w zakresie kosztów procesu, wynikającymi z niekorzystnego dla nich rozstrzygnięcia. Roszczenie powodów nie zostało udowodnione. Sąd nie znalazł podstaw, by nie obciążać powodów kosztami, które strona pozwana rzeczywiście poniosła.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w wyroku.